

Riskienhallinta palvelut, Kaupunkiympäristöyksikkö

3.5.2024

**Pelastuslaitoksen lausunto
Asemakaavan muutos, Punavuori, Kamppi, Hietalahdenranta
HEL 2021-004215 Lausunto 7**

Hälytysajoreitit

Liikennesuunnitelmavaihtoehtoissa, joissa erityisesti Bulevardi-Hietalahdenranta ajoneuvoliikenteen sujuvuutta heikennetään tai jopa liikenne katkaistaan, tulee huomioida hälytysajoneuvojen mahdollisuus sujuvaan ja turvalliseen läpiajoon. Bulevardi-Hietalahdenranta on merkittävä hälytysajoreitti, joka mahdollistaa nopean avun saamisen niin Erottajan pelastusasemalta länteen aina Lauttasaareen saakka, kuin Jätkäsaaren pelastusasemalta keskustan suuntaan. Pelastuslaitos tulee ottaa mukaan tarkempaan suunnitteluun, mikäli merkittäviä muutoksia liikennejärjestelyihin suunnitellaan.

Sammutus- ja pelastustoiminta

Uudella toimitilarakentamisen ranta-alueella tulee huomioida pelastustoiminnan edellytykset. (Sammutustoimintaa varten nostolavayksikölle on suunniteltava pelastustie ja nostopaikka enintään 10 metrin päähän kolmikerroksisesta tai sitä korkeammasta rakennuksesta. Nostolavayksikköä käytetään esimerkiksi kattopaloissa kuljettamaan sammutuskalustoa ja pelastajia. Pelastusyksiköllä tulee päästä enintään 10 metrin etäisyydelle kolmikerroksisen tai sitä korkeamman rakennuksen uloskäynneistä ja sammutusreiteistä.)

Sammutusveden saatavuus tulee varmistaa sijoittamalla alueelle riittävä määrä palo/vesiposteja.

Sampsa Oksanen
Palotarkastaja-asiantuntija
Helsingin pelastuslaitos
Puh. 040 661 4534
sampsa.oksanen@hel.fi

Kirjaamo Helsinki

Lähettäjä: no-reply.asianhallinta@hsy.fi
Lähetetty: keskiviikko 29. toukokuuta 2024 13:17
Vastaanottaja: Kirjaamo Helsinki
Aihe: Hietalahdenranta, asemakaavan muutos, HSY:n kannanotto osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (#6228)
Liitteet: Hietalahdenranta, asemakaavan muutos, HSYn kannanotto osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.pdf

Hyvä vastaanottaja,

Ohessa HSY:n lausunto asiaan HEL 2021-004215 liittyen.
Hankenumero 6324_2

Oas 1545-01/24

Ystävällisin terveisin
Hanna Julin

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY
PL 100, 00066 HSY
www.hsy.fi

Lausunto

23.5.2024

MV/00835/2024

1 (5)

Viite HEL 2021-004215 T 10 03 03

Asia **HELSINKI, Hietalahdenrannan asemakaava**

Museovirasto on perehtynyt 6.5.-27.5.2024 nähtävillä olevaan valmisteluaineistoon ja antaa lausuntonaan seuraavan.

KAAVAN LÄHTÖKOHDAT

Asemakaavan muutos koskee Helsingin kaupungin 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelia 4005 sekä vesi-, katu- ja torialueita 5. kaupunginosien (Punavuori) korttelia 5002 sekä vesi- ja katualueita. Suunnittelualue käsittää Hietalahdenaltaan ympäristön rantalaitureineen, Hietalahdentorin sekä näiden välisen liikennealueen.

Hietalahden torin osalta alue on Esplanadi – Bulevardin valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009), mikä on tuotu esille kaavan yleismääräyksissä. Kaava-alue kuuluu kokonaisuudessaan maakunnallisesti arvokkaaseen Helsingin empirekeskustan ja kivikaupungin alueeseen. Suomenlinnan maailmaperintökohteen suojavyöhykkeen rajaus ulottuu kaava-alueen eteläosassa Hietalahdenlaiturin reunaan asti.

Helsingin kaupunki omistaa maa- ja vesialueet. Kaavaratkaisu perustuu alueelle myönnettyyn kehittämisvaraukseen. Kaava mahdollistaa kolmen kookkaan toimitilarakennuksen rakentamisen Hietalahden altaan kaakkoisreunalle, nykyisen huoltoasema- ja ravintolarakennuksen paikalle sekä Hietalahden altaan osittaiselle maatäytölle. Liike- ja toimistorakennusten korttelialueen (K) lähes samankokoiset rakennukset porrastuvat viidestä seitsemään ja yhdeksään kerrokseen. Kaupunkikuvallista ilmettä on pyritty keventämään massan terassoinnilla sekä julkisivujen porrastuksilla ja sävyvaihtelulla.

Rakennusten ensimmäiset kerrokset varataan liiketilaksi tms. palveluille. Ylempiin kerroksiin sijoittuu toimistotiloja. Uutta toimitilakerrosalaa osoitetaan 39 530 k-m², mikä merkitsisi noin n. 3 000 työpaikkaa. Kaavaluonnos perustuu Bulevardin läpiajon sallivaan, nykyverkon kaltaiseen liikenne- ja palveluratkaisuun.

Hietalahdentoria on tarkoitus uudistaa mm. poistamalla autopysäköinti. Nykyisten toritoimintojen lisäksi alueelle mahdollistetaan tapahtumakäyttö. Risteysaluetta

torialueen ja altaan välissä selkeytetään erityisesti jalankulun helpottamiseksi. Ranta-alueella jalankulun ja pyöräilyn reitti jatketaan siltayhteydellä altaan yli.

Hietalahden torialue suojellaan ja Bulevardin puurivit kaava-alueella on merkitty säilytettäväksi. Selim A. Lindqvistin suunnittelema vanha kauppahalli on tällä hetkellä suojeltu ark-merkinnällä. Asemakaavan muutoksessa suojelumääräys päivitetään sr-1-merkinnäksi, jolloin suojelu koskee rakennuksen julkisivuja, kattoa, alkuperäisiä rakennusosia sekä arvokkaita sisätiloja. Hietalahdenrannan ja Bulevardin risteysalueella sijaitsee lippakioski vuodelta 1939. Kioski suojellaan siten, että sen siirtäminen on mahdollista.

Punavuoriseura ry ja Eteläiset kaupunginosat ry tekivät muutama vuosi sitten rakennusperintölain (498/2010) mukaisen suojeluesityksen osoitteessa Hietalahdenranta 6 sijaitsevasta Neste K Helsinki Hietalahti -rakennuksesta. Museovirasto arvioi lausunnossaan, että paikallisesti merkittävän rakennuksen suojelu tulisi ratkaista asemakaavalla. Uudenaan ELY-keskus ei määrännyt rakennusta suojeltavaksi rakennusperintölain nojalla. Asemakaavamuutoksen yhteydessä rakennuksella ei ole katsottu olevan sellaista historiallista tai kaupunkikuvallista arvoa, joka edellyttäisi rakennuksen suojelua.

Eteläiset kaupunginosat ry on nyt tehnyt Hietalahden ranta-alueista (rantaviivaa, laituri-alueita, vanha satamaradan kannas ja merialue) esityksen niiden suojelemiseksi rakennusperintölain nojalla.

MUSEOVIRASTON KANTA

Museovirasto ei pidä mahdollisena Hietalahden altaan reunalle ja osittaiselle täytölle osoitettua massiivista toimitilarakentamista valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvien kielteisten vaikutusten vuoksi.

Hietalahden altaan osittain täyttävä rakentaminen sulkee avaran näkymän Bulevardilta ja Hietalahden torilta meren rantaan ja telakka-alueelle. Maisemallinen yhteys meren suuntaan sulkeutuisi kolmen massiivisen toimitilablokin myötä. Historiallista yhteyttä torilta merelliseen telakkamiljööseen ei korvaa kapea näkymälinja rakennusten välistä. Suunnitelmassa Hietalahden allas pienenee lähes puoleen entisestä muuttuen kanavamaiseksi Bulevardin suuntaisen akselin jatkeeksi. Näkymien menetyksen ohella satama-altaan muokkaaminen kanavaksi ei ole perusteltua siitäkään syystä, että muodolla on jo itsessään merkitystä Helsingin historiallisena rakennettuna rantaviivana jo 1800-luvun loppupuolelta.

Hietalahden altaan ympäristössä 1997 voimaan tulleen asemakaavan henki on nykyisiin, raskasta rakentamista esittäviin suunnitelmiin nähden lähes päinvastainen. Altaan ympäristöä on haluttu kehittää pienimuotoisella, keveän paviljonkimaisella rakentamisella ja osoittamalla ranta kaupunkilaisten käyttöön pääosin jalankulku-, pyöräily- ja aukiutiloiksi. Alue kaipaa toki kohentamista, mutta sen voisi tehdä nykyisenkin kaavan puitteissa. Kaavamuutoksessa alueelle osoitettavaa rakennusoikeutta ja rakentamisen volyyymiä on joka tapauksessa vähennettävä huomattavasti, jotta Helsingille keskeisen ja valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön merkitystä ei olennaisesti heikennetä.

Alueesta on tehty Hietalahden rannan ympäristöhistoriallinen selvitys 2020 (Studio Terra Oy). Alueen kehittämisestä selvityksessä todetaan mm., että näkymiä altaalta kohti telakkaa tulee vaalia, jotta visuaalinen yhteys alueen teolliseen, edelleen

elävään historiaan säilyy. Hietalahden ranta on ollut Bulevardin pääte jo Ehrenströmin asemakaavan ajoilta. Satamaradan linjaus puolestaan muodosti lahdesta altaan 1800-luvun lopulla. Altaan reunojen myötä rantaviivasta on tullut suoraviivaisesti rakennettu.

Bulevardin Ympäristöhistoriallinen selvitys ja kehittämissuosituksiset (Kaupunkiympäristön julkaisuja 2019:10 / Näkymä Oy) käsittelee myös aluetta. Selvitys mm. toteaa, että Bulevardi-akselin sommitelma jatkuu satama-altaalle vesipeileineen, joka on säilyttänyt suhteellisen hyvin olemuksensa 1800–1900-lukujen vaihteesta. Arvo liittyy myös uuden pääkaupungin ensimmäisiin J. A. Ehrenströmin asemakaavoihin 1810-luvulta. Bulevardi on Esplanadin ohella yksi kaupungin keskeisistä pääakseleista, joissa empiren ruutukaava liittyy puistomaisten katujen ja torien välityksellä mereen. Kehittämissuosituksissa mm. todetaan, että kehityksessä tulee ottaa huomioon Hietalahden allas akselin päätteenä sekä näkymän säilyminen torilta merelle.

Museoviraston näkemyksen mukaan Hietalahdenrannan satama-altaan muokkaaminen kanavaksi ja avaran näkymän kaventaminen massiivisella rakentamisella kohdistaa merkittäviä kielteisiä vaikutuksia Hietalahdentorin ja Bulevardin arvoympäristöihin. Lähiympäristössä on myös lukuisia arvokohteita, joiden asemaan näkymät peittävä uudisrakentaminen vaikuttaa. Tällaisia ovat mm. Hietalahden toria reunustavat entinen teknillinen korkeakoulu ja kaartin lasaretin kortteli. Uudisrakennusten kerroskorkeuksien porrastus on suunniteltu lisäksi siten, että lähinnä toria olevan rakennuksen 9-kerroksinen massa on näkymän etualalla torilta katsoen.

Myönteistä kaavaratkaisussa on Hietalahden torin, kauppahallin, kioskin ja Bulevardin puiden suojelusta huolehtiminen. Lisäksi ajoneuvoliikenteen linjaus on muuttunut aiemmista suunnitelmista.

Suunnitteluratkaisu perustui aiemmassa vaiheessa siihen, että Hietalahdenrannan suuntainen autoliikenne kulkisi pitkin Hietalahden altaan merenpuoleista reunaa Hietalahdenlaiturin linjassa. Tämä olisi muodostanut leveän ja vilkkaasti liikennöidyn esteen lähes hävittäen rannan ja altaan yhteyden mereen. Hyvä, että tästä on luovuttu. Yhteys toteutuisi nyt vain kevyenliikenteen siltayhteydellä. Voimassa oleva kaava jo mahdollistaa kevyen liikenteen yhteyden, mutta avattavalla sillalla. Jatkossakin on huolehdittava siitä, että kevyenliikenteen vaatimat rakenteet eivät muodostu liian kookkaiksi näkymäesteiksi eivätkä haittaa veneiden kulkua altaalta merelle.

Suunnitteluratkaisulla ei ole suoranaista vaikutusta Suomenlinnan maailmanperintökohteeseen esim. visuaalisena näkyvyytenä. Helsingin historiallisen rantaviivan ja -rakenteiden vaaliminen sekä RKY-alueiden arvojen turvaaminen on kuitenkin keskeinen lähtökohta sille, että kaupunki säilyttää kulttuurihistoriallisesti arvokkaat ominaispiirteensä maailmanperintökohteen taustalla.

Hietalahden vesialue on potentiaalista vedenalaisen kulttuuriperinnön sijaintialuetta johtuen ympäristön pitkäaikaisesta asutus-, satama- ja telakkakäytöstä. Meren pohjassa voi olla esimerkiksi teollisen toiminnan jälkiä. Suunnitelma sisältää muuttuvaa vesialueen käyttöä ja vesirakentamista, kuten ruoppausta, täyttöä ja rannanmuokkausta. Kaavan vesialueella on tarpeen tehdä vedenalaisen kulttuuriperinnön selvitys. Selvitys tuottaa tiedon siitä, onko kaava-alueella sellaista vedenalaista kulttuuriperintöä, jota on tarpeen huomioida alueen suunnittelussa. Selvitystarpeeseen kuitenkin vaikuttaa se, onko kaavan vesialue todennettavasti

alueen käytön eri vaiheissa jo ruopattu. Vedenalaisen kulttuuriperinnön yhteyshenkilö Museovirastossa on intendentti Maija Matikka (maija.matikka@museovirasto.fi, puh. 0295 33 6284).

Johtopäätöksenä Museovirasto toteaa alueen kehittämisen voivan jatkaa kulttuuriympäristön näkökulmasta siltä pohjalta, että satama-allas säilyttäisi muotonsa ja maltillista rakentamista tutkittaisiin vain kaava-alueen kaakkoisosassa. Luontevinta alueen kehittämistä olisi rantavyöhykkeen virkistyskäyttöä ja kaupunkilaisia palveleva mittakaavaltaan kohtuullinen rakentaminen.

Museoviraston ja alueellisen vastuumuseon välisen työnjaon mukaisesti pääasiallinen lausuntovastuu kuuluu Helsingin kaupunginmuseolle. Museovirasto kuitenkin lausuu kaavasta vedenalaisen kulttuuriperinnön, vireillä olevan rakennusperintölain mukaisen suojeluasian sekä Suomenlinnan maailmanperintökohteen vuoksi.

Yli-intendentti

Sirkkaliisa Jetsonen

Erikoisasiantuntija

Elisa El Harouny

Liitteet

Jakelu Helsingin kaupunki/Kaupunkiympäristön toimiala

Tiedoksi Helsingin kaupunginmuseo / Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/00835/2024

HELSINKI, Hietalahdenrannan asemakaava

Asiakirja / Dokument / Document

MV/00835/2024-2

HELSINKI, Hietalahdenrannan asemakaava

Signed By:El Harouny Elisa 91288978R
Signed at:2024-05-23 22:17:51 +02:00
Reason:I approve this document

Signed By:Jetsonen Sirkka 91320259T
Signed at:2024-05-24 07:30:58 +03:00
Reason:I approve this document

27.5.2024

Museonjohtaja

Hietalahdenrannan asemakaavan muutoksen luonnos ja päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma

HEL 2021-004215 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Hietalahdenrannan asemakaavan muutosta koskevasta 19.4.2024 päivätystä päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja luonnoksesta. Perustehtävänsä mukaisesti kaupunginmuseo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Hietalahdenrannan aluetta Kampin ja Punavuoren kaupunginosissa. Suunnittelualue käsittää Hietalahdentorin ja Hietalahdenaltaan sekä allasta ympäröivää aluetta mukaan lukien nykyisen huoltoasema- ja ravintolarakennuksen tontin. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan kaavaratkaisun lähtökohtana on mahdollistaa toimitilarakentaminen ranta-alueelle. Tavoitteena on laajentaa liikekeskustaa ja jatkaa kantakaupungin korttelirakennetta noudattaen alueelle tyypillisiä rakentamiskorkeuksia. Samalla kehitetään alueen julkisia ulkotiloja, Hietalahdentoria, Hietalahdenaltaan ympäristöä ja merenrantaa kävely-ympäristönä monipuolisin toimintoinen. Hietalahdenlaiturin myötäisesti meren puolelle osoitetaan jatkuva pyöräily- ja kävelyreitti.

Hietalahdenrannan alue sijaitsee kaupunkirakenteellisessa solmukohdassa, jossa yhdistyvät asemakaavalliseen sommitelmaan pohjautuva historiallisen toriaukion ja puistokadun yhdistelmä sekä alueella sijainneen teollisuuden ja sen liikennetarpeiden muokkaama ranta-alue. Torialuetta ympäröivät arvot rakennukset. Nykyisin ravintolapalveluita tarjoava Hietalahden kauppahalli on torialueen toiminnallinen ja historiallinen maamerkki. Hietalahdenkadun, Hietalahdenrannan ja Bulevardin risteysalue on liikennejärjestelyiltään osin sekava ja se muodostaa laajan visuaalisen ja toiminnallisen esteen torin sekä Hietalahdenaltaan ja ranta-alueen väliin. Hietalahdenallas muodostui, kun alueelle rakennettiin satamarata 1890-luvulla ja nykyisin allas toimii venesatamana. Altaan molemmin puolin sijaitsee tällä hetkellä matalia, ravintola- ja huoltoasemarakennuksia. Hietalahdenlaiturin meren puolella on useita laituri- ja rakennuspaikkoja ravintola- yms. aluksille.

Alueelle on myönnetty kehittämisvaraus HGR Property Partners Oy:lle vuoden 2024 loppuun asti. Varauksensaaja on teettänyt yhdessä kaupungin ohjauksessa alueesta kolme eri ideasuunnitelmaa, joista yksi on kaupungin asiantuntijoiden sekä kehittämisvarauksen saajan arvioinnin

27.5.2024

Museonjohtaja

---

perusteella valittu jatkosuunnittelun lähtökohdaksi. Suunnitelmaa on edelleen kehitetty siitä annettujen yleisökommenttien ja asiantuntijoiden näkemyksen perusteella mm. siten, että altaan kokoa on kasvatettu ideasuunnitelmavaiheesta. Aiemman osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmisteluaineistossa esitetystä autoliikenteen uudelleenlinjauksesta on luovuttu ja suunnitelma perustuu autoliikenteen osalta pitkälti nykytilanteen mukaiseen ratkaisuun. Aiemmasta poiketen suunnitelmassa pitäydytään myös nykyisessä rantaviivassa meren puolella. Hietalahden torin alle aiemmin suunnitellusta pysäköintilaitoksesta on myös luovuttu. Uudisrakentamisen määrä on arviolta n. 39 500 k-m², josta kehittämisvarauksen saajalle varataan alustavasti mahdollisuus toteuttaa noin 15 000–20 000 k-m²:n osuus. Kaupunki päättää lopun rakennusoikeuden varaamisesta myöhemmin erikseen.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja, joista vanhin on vuodelta 1887 ja tuorein vuodelta 2016. Suurin osa alueesta on asemakaavoissa merkitty katualueiksi tai aukioiksi. Hietalahdenaltaan molemmin puolin on kaksi liikerakennusten korttelialuetta, joiden alueella sijaitsee nykyisin ravintola- ja huoltoasemarakennuksia. Hietalahdentorilla sijaitseva kauppahalli on suojeltu asemakaavassa rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena ark-merkinnällä. Torialueen eteläpuolinen osa Bulevardin katualueesta on rakennuskielossa. Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on vesialuetta sekä kanta-kaupunki C2-alueita, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Pienellä osalla kaava-alueita, sen meren puoleisen osan läntisimmässä kulmassa on voimassa Jätkäsaaren osayleiskaava 11350, jossa ranta on merkitty katualueeksi, jossa kulkee myös kevyenliikenteen reitti. Kaavoitus on tullut vireille kehittämisvarauspäätöksen perusteella, kehittämisvarauksen saajan hakemuksesta. Helsingin kaupunki omistaa suunnittelualueen.

Kaupunginmuseon kanta

Kaupunginmuseo on lausunut Hietalahdenrannan asemakaavamuutoksen aiemmasta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (3.9.2021). Museo totesi lausunnossaan, ettei osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetty ratkaisu ollut mahdollinen kulttuuriympäristöarvojen vaalimisen ja arvokkaiden näkymien säilyttämisen kannalta. Museo nosti myös esiin kaupunkilaisten esittämän runsaan kielteisen palautteen.

Kaava-alue sijoittuu kokonaisuudessaan maakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön Helsingin kivikaupunki alueelle. Osa kaava-alueesta on lisäksi valtakunnallisesti merkittävää Esplanadi – Bulevardi -akselin muodostamaa rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

27.5.2024

Museonjohtaja

Hietalahdentori on määritelty kaupungin yleisten alueiden arvoympäristöksi. Lisäksi Suomenlinnan Unescon maailmaperintökohteen suoja-alueen rajaus ulottuu kaava-alueen viereiselle merialueelle, lähes Hietalahdenlaiturin reunaan saakka.

Hietalahden torin osalta museo on aiemmassa lausunnossaan todennut, että se on osa Esplanadi – Bulevardi -puistokatujen muodostamaa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, jonka kulttuurihistoriallinen arvo on erityisen merkittävä. Sitä rajaavat arvokkaat rakennukset: monumentaalinen, entinen Teknillinen korkeakoulu ja Hietalahden kauppahalli. Hietalahdentori on yksi kantakaupungin avoimena säilyneistä toreista, jolla alkuperäinen kaupankäynnin toiminta jatkuu yhä. Museon näkökulmasta tori tulee edelleen säilyttää avoimena alueena ja kunnostaa sen kulttuurihistorialliset arvot huomioiden. Kaupunginmuseo pitää myönteisenä, että Hietalahden torin alle aiemmin suunnitellusta pysäköintilaitoksesta on luovuttu.

Asemakaavaluonnoksessa Selim A. Lindqvistin suunnittelemaalle vuonna 1903 valmistuneelle kauppahallille esitetään päivitettyä suojelumerkintää: ”sr-1 Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti erityisen arvokas suojeltava rakennus. Suojelu koskee rakennuksen alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakenteita, rakennusosia ja arvokkaita sisätiloja. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Rakennusta ei saa purkaa”. Hietalahdentorin alue suojellaan myös kokonaisuudessaan merkinällä sa: ”Tori, joka on historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas. Alueella tehtävät korjaus- ja muutostyöt eivät saa heikentää aukiotilan arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Alueella tulee käyttää aikakaudelle tyypillisiä ympäristöön sopivia materiaaleja, kalusteita ja varusteita. Toripinnan tulee olla luonnonkiveä.”. Suojelumääräyksissä on huomioitu myös kaava-alueelle sijoittuvat Bulevardin puurivit määrittelemällä ne säilytettäväksi ja tarvittaessa uusittaviksi puuriveiksi. Lisäksi risteysalueella sijaitseva kioski suojellaan, mutta sen siirtäminen uuden suunnitelman mukaiseen soveltuvampaan paikkaan sallitaan. Kaupunginmuseo pitää esitettyjä suojelumääräyksiä asianmukaisina.

Hietalahdentorin osalta on asemakaavan luonnoksen kaavakartassa (6.5.2024) todettu, että torille voidaan sijoittaa historialliseen ympäristöön soveltuvia ja alueen arvoa parantavia puita ja muita istutusalueita. Lisäksi torialueelle on kaavakartassa merkitty sijainniltaan ohjeellinen alue, jolle voidaan sijoittaa toripinnanalaisia hulevedenkäsittely- ja viivytyrakenteita. Museo on aiemmissa kannanotoissaan todennut, että Bulevardin puurivin tulee säilyä omana selkeänä kokonaisuutenaan ja torialueelle mahdollisesti istutettava puusto ja kasvillisuus tulee sijoittaa harkiten. Myös torialueen valaistusta suunniteltaessa tulee huomioida kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristö eivätkä uudet elementit, kuten

27.5.2024

Museonjohtaja

puut ja istutusalueet, saa korostua liikaa. Puusto ja valaistus eivät saa myöskään vaikuttaa näkymiin haitallisesti. Kaavaselostuksen mukaan tehdyissä selvityksissä on tunnistettu mahdollisuus hulevesien viivytysaltaalle tai -rakenteelle Hietalahdentorin etelälaidassa. Museo on mahdollisten vesiaiheiden osalta aiemmissa kannanotoissaan todennut, että suihkulähde on torialueelle vieras. Museon näkökulmasta harkiten sijoitettu sekä mitoitettu ja kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristö huomioiden suunniteltu matala vesiaihe on kuitenkin mahdollinen.

Satama-altaan osalta on osallistumis- ja arviointisuunnitelman (19.4.2024) mukaan alueen suunnitelmaa edelleen kehitetty siitä annettujen yleisökommenttien ja asiantuntijoiden näkemyksen perusteella siten, että satama-altaan kokoa on kasvatettu ideasuunnitelmavaiheesta. Kuten kaupunginmuseo on aiemmassa lausunnossaan todennut, ei satama-altaan muokkaaminen kanavaksi ole perusteltua museon näkökulmasta. Satama-altaan muoto on peräsin 1870-luvulta saakka, ja se näkyi jo 1800-luvun alun asemakaavassa esitettynä sommitelmana, jossa Bulevardin päätteenä on Hietalahdentori ja meri. Museo katsoo, että laajan näkymän torilta merelle pitkässä akselissa tulee säilyä jatkossakin. Hietalahden aluetta leimasi 1800-luvun alkupuolelta lähtien, aina 1980-luvulle saakka, teollisuus. Sinebryhoffin panimo, Hietalahden telakka, puusepänteollisuus ja Otavan kirjapaino toimivat kaikki Hietalahdenrannan tuntumassa. Satamaradan rakentaminen 1890-luvulla yhdisti satama-alueet ja teollisuuden rautatieverkkoon sekä muokkasi altaasta suljetumman. Satamaradan linjaus kulki aivan rantaa myöden. Teollisuuden jälkiä ja toimintoja löytyy edelleen alueelta. Rakennukset ovat sijainneet kauempana rannasta, kuten nykyäänkin, ja ranta-alue on toiminut satamana ja alusten kiinnittymis- ja lastausalueena. Tästä johtuen ranta-alue on ollut nykyhetkeen saakka avoin, joitakin pienempiä rakennuksia lukuun ottamatta.

Kaavaluonnoksessa osittain satama-altaan päälle sijoittuvalle liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle K sallittaisiin rakennettavaksi toimisto- ja liikerakennuksia kolmelle erilliselle tontille ja rakennusosalalle. Rakennukset toteutettaisiin korkeudeltaan porrastuvien rakennusmassoin ja niiden kerrosluku vaihtelisi viidestä yhdeksään ylimmän sallitun korkotason ollessa +39.0. Museo katsoo, että Hietalahdenrannan rakentaminen ei saa perustua altaan täytölle. Viitesuunnitelmassa (Masu Planning, 27.3.2024) olevien havainnekuvien perusteella uudisrakennukset näyttäisivät massoitteeltaan suurilta ja liian tiiviisti rakennetuilta. Kaupunginmuseo on aiemmassa lausunnossaan todennut, että alueelle on mahdollista rakentaa harkitusti, mutta katsoo, että esitetty rakennusoikeuden määrä on edelleen liian suuri, samoin esitetyt kerrosluvut sekä ylin sallittu korkotaso ovat liian korkeat. Museon näkökulmasta pienimittakaavainen, rantojen käyttöä edistävä rakentaminen esimer-

27.5.2024

Museonjohtaja

---

kiksi ravintola- ja virkistyskäyttöön sopii alueelle eikä vaaranna sen ominaispiirteitä.

Suunnittelualueella nykyisin sijaitsevan huoltoasema- ja ravintorakennuksen on kaavaselostuksessa todettu olevan edustava lajinsa edustaja, mutta rakennuksen suojelulle ei ole nähty tarvetta. Museovirasto on lausunut rakennuksesta tehdystä suojeluesityksestä (laki rakennusperinnön suojelemisesta 498/ 2010) 25.10.2021. Neste Oyj järjesti Hietalahdenranta 6:n rakentamisesta kutsukilpailun vuonna 1997. Taiteilijaprofessori, arkkitehti Juha Ilosen ehdotus ”Aquitania” voitti suunnittelukilpailun. Ravintolan sisustuksen suunnitteli sisustusarkkitehti Jouni Leino. Rakennus valmistui rekisteritietojen mukaan vuonna 2000. Museovirasto totesi lausunnossaan, että kutsukilpailun tuloksena suunniteltu rakennus edustaa yksilöllisesti suunniteltuja ja piirteiltään tavanomaisesta poikkeavia huoltoasemia. Museoviraston lausunnon mukaan rakennuksella on paikallista merkitystä harvinaisuuden sekä alkuperäisyyden osalta, mutta siihen ei liity sisätilaan kohdistuvia suojelutarpeita, jolloin suojelutarve on luontevinta selvittää alueella vireillä olevan asemakaavamuutoksen yhteydessä. Myös kaupunginmuseo totesi suojeluesitystä koskevassa lausunnossaan (2.10.2020), että asemakaava on oikea instrumentti tarkastella rakennuksen mahdollista suojelua.

Museo ei ole aiemmassa asemakaavan muutosta koskevassa lausunnossaan esittänyt suojelua huoltoasema- ja ravintolarakennukselle. Museo totesi myös suojeluesitystä koskevassa lausunnossaan, että rakennus on iältään nuori ja yleisen kulttuuriperintökäsityksen mukaan arvottaminen, jonka perusteella suojelua esitetään, vaatii ajallisesti yleensä useamman vuosikymmenen rakennusajankohdan ja arvottamisen välille. Kaupunginmuseo katsoo, että rakennuksella on paikallista merkitystä ja se on rakennustyyppinä innovatiivinen. Museo pitää rakennuksen mahdollista purkamista valitettavana, muttei kuitenkaan katso perustelluksi esittää rakennukselle suojelumerkintää käynnissä olevan asemakaavan muutoksen yhteydessä. Museo esittää, että kaavaselostusta täydennetään huoltoasema- ja ravintolarakennuksen suunnittelijatiedoilla.

Kaupunginmuseo pitää hyvänä ratkaisuna, että autoliikenteen siirtämisestä entisen ratayhteyden paikalle on luovuttu. Kaavaselostuksen mukaan Hietalahdenrantaa pitkin rakennettiin 1890-luvulla tavarankuljetukseen käytetty satamarata, jota varten Hietalahdenaltaan poikki kulkeva osuus toteutettiin rantapenkereellä ja kääntösillalla. Radan rakenteet on kaavaselostuksen mukaan purettu vuonna 2009 ja kääntösilta on kunnostettu kävelysillaksi. Hietalahdenlaiturin kääntösilta on todennäköisesti alkuperäinen satamaradan silta, joka on otettu käyttöön 1893. On mahdollista, että silta on jopa kaupungin vanhin tai vanhimpia teräsiltoja. Kaupunginmuseo katsoo, että silta on arvokas historialli-

27.5.2024

Museonjohtaja

---

nen rakenne, joka tulee säilyttää historiallisena muistumana kaupungin teollisen historian merkittävästä rakennusvaiheesta. Silta tulee merkitä sen säilymisen turvaavalla suojelumerkinnällä, vaikka silta ei enää palvelisikaan siltakäytössä.

Kaavaselostuksen mukaan rannassa kulkevan kävely- ja pyöräilyreitin jatkaminen altaan yli sillalla kytkee nykyisen laiturialueen Helsinkiä kiertävään rantareittiin ja parantaa alueen saavutettavuutta kestävillä kulkumuodoilla. Museon näkökulmasta rannassa kulkevaa kävely- ja pyöräilyreittiä on mahdollista kehittää, mikäli se ei haitallisesti vaikuta alueen arvokkaisiin näkyymiin tai satama-altaan käyttöön nykyisenkaltaisena venesatamana. Vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta lausunnon antaa Museovirasto.

Johtopäätöksenä kaupunginmuseo haluaa korostaa, että kantakaupungin tunnusomaisen ja pääosin alkuperäisen mukaisen sommitelman säilyttäminen on olennaista, samoin alueen avoimien ranta-alueiden ja arvokkaiden näkymälinjojen Bulevardilta ja torilta merelle vaaliminen. Kuten kaupunginmuseo on jo aiemmassa lausunnossaan todennut, ovat museon näkökulmasta Hietalahdenrannan satama-altaan ja pitkien, avoimien näkymien säilyttäminen edelleen alueen maankäytön ratkaisujen reunaehdot. Museo katsoo, että alueelle esitetty täydennysrakentaminen ei ole mahdollista kulttuuriympäristöarvojen vaalimisen ja arvokkaiden näkymien säilyttämisen kannalta.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Reetta Heiskanen
museonjohtaja

Helsingin kaupunki
Kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Kannanotto
24.05.2024
619/00.02.022.0220/2021

HEL 2021-004215
Hankenumero 6324_2
Oas 1545-01/24

Hietalahdenranta, asemakaavan muutos, HSY:n kannanotto osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan mm. seuraavaa:

”Hietalahdenrantaan suunnitellaan uutta toimitilarakentamista sekä ranta-alueen ja Hietalahdentorin uudistuksia. Suunnitelmassa korkeimmillaan yhdeksänkerroksiset rakennukset sijoittuvat Hietalahdenaltaan kaakkoispuolelle. Merenrantaan on suunnitteilla uusi jalankulun ja pyöräilyn reitti.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää kannanottonaan asiasta seuraavaa:

Vesihuolto

Asemakaavan muutosalueella tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee käytössä olevia vesihuoltolinjoja ja tunneli, jotka tulee ottaa huomioon alueen maankäytön suunnittelussa. Kaavoituksen yhteydessä tulee selvittää uuden vesihuollon ja johtosiirtojen tarve. Kaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille siten, että niiden asianmukainen ylläpito ja kunnossapito on mahdollista. Vesihuollon tilavarauksissa tulee huomioida myös HSY:n ja kaupungin tavoitteet hulevesien eriyttämisestä sekaviemäriverkostosta ja siitä aiheutuva uusien hulevesiviemäreiden tilantarve.

Asemakaavaselostuksen mukaan Hietalahdenrannan Bulevardilta etelään johtavan hulevesiviemäriin purkukohtaa joudutaan muuttamaan nykyistä etelämmäksi meritäyttöjen vuoksi. Hietalahdenranta-katu on kyseisessä kohdassa poikkeuksellisen ahdas. Kaavoituksen yhteydessä tulee selvittää normaalia tarkemmin toteutuskelpoinen reitti hulevesiviemäriille.

Hietalahden haaratunnelin ilmanvaihdon järjestämiseksi tulee varautua ohjaamaan tunnelin ilmanvaihto kortteliin 5002 sijoittuvan rakennuksen katolle. Kaavamääräykseen tulee ko. tontin kohdalle lisätä, että rakennukseen saa tarvittaessa korvauksetta sijoittaa katolle ulottuvan ilmanvaihtokanavan/ hormin tunnelin ilmanvaihtoa varten.

Yhteyshenkilönä toimii alueinsinööri Sini Lehtonen, etunimi.sukunimi@hsy.fi.

Jätehuolto

Jätehuollon järjestämistä pääkaupunkiseudulla ohjaa Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräykset. Pyydämme suunnittelijoita ystävällisesti tutustumaan jätehuoltomääräykseen Hietalahdenrannan suunnitelmia tehtäessä. Toimiva jätehuolto vahvistaa hyvää kiertotaloutta ja on asukkaiden ja muiden toimijoiden arjessa tärkeä viihtyvyyteen liittyvä asia.

Itse jätteiden keräyspaikkojen suunnittelussa on tärkeä huomioida, että jätteiden keräyskapasiteetti on oikeassa suhteessa jätteen tuoton kanssa. Tällä hetkellä alueen toimijoilta tulee suhteellisen paljon jätettä ja siksi olisikin hyvä, että ennen lopullisia päätöksiä jätteiden keräystavoista, suunnittelijat olisivat yhteydessä HSY:n Kuljetuspalveluihin. Lisäksi toivomme erityistä huomiota ja tarkkuutta huoltoväylien suunnittelussa. Turvallisuuden ja jätekuljettajien työn sujuvuuden näkökulmasta ne näyttelevät suurta roolia. Jäteautolle tulisi aina varata rauhallinen paikka tyhjennystyötä varten. Jätteiden keräys alueella suoritetaan 5–22 välisenä ajanjaksona. Tämä on hyvä huomioida asuntojen äänierityksiä suunniteltaessa, sekä alueen liikennettä tarkasteltaessa.

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiin voi tutustua tarkemmin HSY:n verkkosivuilla Jätehuoltomääräykset - HSY.

Yhteyshenkilönä toimii alueinsinööri Kati Siekkinen, etunimi.sukunimi@hsy.fi

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Tommi Fred
toimitusjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Jakelu Helsingin kaupungin kirjaamo

Tiedoksi HSY:n kirjaamo

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100, 00066 HSY, Puh. 09 1561 2110, Y-2274241-9, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HSY, Tfn 09 1561 2110, FO-2274241-9, www.hsy.fi